

Digitalt depot

DEPONERING AV PLEIE- OG OMSORGSSYSTEMER

Veileder

Versjon	1.0
Dato	01.03.2022

Deponering av Pleie- og omsorgssystemer

Veilederen har som formål å gjøre rede for hvordan deponering av pleie- og omsorgssystemer (heretter PLO-systemer) skal håndteres. Årsaken til at IKA Trøndelag skriver en særlig veiledning om disse systemene er at systemene inneholder både postjournal og pasientjournal. Etter [Arkivforskriften §11](#) skal postjournalen føres i et Noark5-godkjent system dersom man ønsker å føre den elektronisk, hvis ikke skal postjournal med journalførte dokumenter skrives ut på papir. Pasientjournalen skal føres elektronisk jfr [Pasientjournalforskriften §12](#). Grunnet muligheten til å føre både postjournal og pasientjournal i samme system, har mange enheter valgt å føre elektronisk postjournal i PLO-systemet uten Noark5-godkjenning.

Spørsmålet blir hvordan opplysninger fra PLO-systemer skal bevares. IKA Trøndelag sin anbefaling er basert på dialog med Arkivverket samt Samdok-rapporten «Metodikk for bevaring fra kommunale fagsystemer – Pleie og omsorgssektoren».^{1 2} Dialogen med Arkivverket og Samdok-rapporten vurderer vi som ikke samstemt. Arkivverket anbefaler på lik linje med Samdok-rapporten at postjournal og pasientjournal bevares sammen og ikke løsrives fra hverandre. Arkivverket stadfester videre at det kan gjøres unntak fra kravet om Noark5-standard dersom uttrekket i seg selv følger Noark5-standard. IKA Trøndelag er ikke kjent med leverandører av PLO-system uten Noark5-godkjenning som evner å generere et Noark5-uttrekk hvor både postjournal og pasientjournal blir med.

En SIARD-deponering er en uordnet deponering, ikke klargjort for innsyn. En godkjent deponering ved IKA Trøndelag medfører ikke at IKA Trøndelag påtar seg kostnaden for ordning og tilgjengeliggjøring av materialet. Kommunen er ansvarlig for å dekke kostnadene ved ordning og tilgjengeliggjøring av deponert materiale. Kommunen må enten sørge for at materialet blir migrert til nytt system for innsyn, eller etablere et innsynsprosjekt med IKA Trøndelag hvor kostnaden dekkes av kommunen.

Om EPJ-standarden

Det ble i 2001 utarbeidet en standard for alle EPJ-system. I EPJ-standarden står det blant annet obligatoriske krav som alle EPJ-system må ha. Det finnes ingen liste over hvilke leverandører som har godkjente system etter EPJ-standarden, så her må dere som kommune be om en egenerklæring fra leverandør.

Standarden for EPJ-system er delt i 6 deler, hvor del 5 inneholder krav som skal gjøre det mulig å avlevere elektroniske pasientjournaler fra virksomheter i spesialisthelsetjenesten til Norsk helsearkiv i henhold til bestemmelser i arkivloven samt [helseregisterloven §12](#), jf. [spesialisthelsetjenesteloven § 3-2a](#). EPJ standard del 5: Arkivuttrekk er en svært generell standard som også bør kunne benyttes for å produsere arkivuttrekk fra den kommunale helse- og omsorgstjenesten, men vi erfarer at leverandører ikke har mulighet til eller vil ta EPJ-uttrekk av system i kommunal sektor.

Våre anbefalinger er basert på:

- at ingen leverandører av PLO systemer genererer Noark5-uttrekk

¹ <https://samdokdotcom.files.wordpress.com/2017/09/sluttrapport-2017-samdok-komm-2-metodikk-for-bevaring-fra-kommunale-fagsystemer-v1-0-pr-11-09-2017.pdf>

² Vår dialog med Arkivverket om denne saken ligger journalført som sak 18/721 hos oss og kan fås ved henvendelse.

- at det er kun postjournal og journalførte dokumenter som eventuelt lagres i Noark5-kjernen. Dette betyr at helseopplysninger og øvrige klientmapper ikke havner i Noark5-kjernen. Noark5-kjernen lagrer altså ikke det som omtales som virksomhetsspesifikke metadata, i dette tilfellet helseopplysninger i pasientjournal.
- at Noark5-kjerner ikke er tilbakevirkende i tid, altså at de kun lagrer opplysninger fra installasjonsdato for kjernen. Journalførte dokumenter før aktuell dato blir ikke lagret i kjernen.
- at EPJ-uttrekk er et uttrekksformat som blir benyttet ved overføring av helseopplysninger til Norsk Helsearkiv, og ikke blir implementert i kommunale PLO-systemer.

IKA Trøndelag sin anbefaling er:

1. For tilfeller hvor både postjournal og helseopplysninger er hentet ut på papir.

Her gjelder det at alt er tatt ut på papir, og skal deponeres som papir etter at bevaring- og kassasjonsvurdering er gjennomført. Kommunen kan i tillegg deponere hele databasen som et SIARD-uttrekk dersom det er ønskelig. IKA Trøndelag tilbyr innsyn i materialet etter deponering.

2. For tilfeller hvor kun postjournal er hentet ut på papir.

I tilfeller hvor postjournalen er skrevet ut på papir skal den deponeres. I tillegg skal databasen for aktuelt PLO-system deponeres som et SIARD-uttrekk. Det elektroniske uttrekket vil da inneholde både postjournal og helseopplysninger. Kommunen må etter deponering selv sørge for at helseopplysningene gjøres tilgjengelig ved behov.

3. For tilfeller hvor ingenting er tatt ut på papir, ingen Noark5-godkjenning.

Arkiverket anbefaler i slike tilfeller ikke at man skriver ut og arkiverer postjournal på papir. Vi anbefaler av den grunn at både postjournal og pasientjournal deponeres digitalt og samlet. Riksarkivet skriver i sitt brev til oss at kravet om Noark5-standard for fullelektronisk postjournal kan fravikes dersom det elektroniske uttrekket «i størst mulig grad følger spesifikasjonen i gjeldende Noark5-standard». Vår erfaring er at leverandører som leverer PLO-systemer til kommuner i liten grad har vært villige til å bistå kommuner med å generere Noark5-uttrekk fra disse systemene på oppdrag, noe som gjør det vanskelig å følge opp Arkiverkets oppfordring. Dersom materialet skal holdes samlet betyr dette at også pasientjournaler skal hentes ut som et Noark5-uttrekk, vi er ikke kjent med at noen leverandører av PLO system tilbyr dette. IKA Trøndelag sin anbefaling er at kommunen gjerne må ta kontakt med leverandør og høre om det foreligger mulighet for å få generert et Noark5-uttrekk av postjournalen samt pasientjournaler, men at hele basen deponeres som et SIARD-uttrekk i tilfeller hvor dette ikke er mulig.

4. For tilfeller hvor verken postjournal eller pasientjournal er tatt ut på papir, men PLO-systemet er integrert mot en Noark5-godkjent kjerne.

For denne type tilfeller er det viktig å avklare hva som faktisk blir bevart i Noark5-kjernen, altså om det kun er postjournal eller om også pasientjournalen havner i kjernen. I mange tilfeller hvor et PLO-system blir koblet opp mot en Noark5-kjerne så er det kun postjournal og journalførte dokumenter

som blir overført til kjernen. Eventuelle klientmapper blir altså liggende igjen i den elektroniske pasientjournalen (EPJ), og blir ikke bevart i Noark5-kjernen.

I tillegg er det viktig å være klar over at arkivering til Noark5-kjerne gjelder kun fra aktuell dato for installering og ikke tilbake i tid. Dette er spørsmål som kommunen må avklare med den enkelte leverandør. Vår anbefaling er at kommunen forsøker å avklare dette med leverandør før en deponering finner sted. Her mener vi likevel at kommunen bør deponere både et Noark5-uttrekk av det som faktisk befinner seg i Noark5-kjernen, og et SIARD-uttrekk av PLO-systemet. Kommunen må også her sørge for at eventuelle opplysninger gjøres tilgjengelig ved å migrere disse over i nytt system ved behov. Migrering av opplysninger fra gammelt til nytt PLO system utføres av leverandør.

Dersom aktuelt system har en Noark5-godkjenning er denne anbefalingen i henhold til både lov som regulerer journalførte dokumenter og lov som regulerer pasientopplysninger. IKA Trøndelag anbefaler å ta et fullstendig SIARD-uttrekk av systemet likevel, da pasientopplysningene ikke alltid blir overførte til Noark5-kjernen.